

[EDİTÖRDEN](/k24/kategori/editorden)[\(/k24/kategori/editorden\)](/k24/kategori/editorden)[DOSYA \(/k24/kategori/dosya\)](/k24/kategori/dosya)[KRİTİK \(/k24/kategori/kritik\)](/k24/kategori/kritik)[SÖYLEŞİ](/k24/kategori/soylesi)[\(/k24/kategori/soylesi\)](/k24/kategori/soylesi)[EVVEL ZAMAN](/k24/kategori/evvel-zaman)[PORTRE \(/k24/kategori/portre\)](/k24/kategori/portre)[\(/k24/kategori/evvel-zaman\)](/k24/kategori/evvel-zaman)[KİTAPLAR \(/k24/kitaplar\)](/k24/kategori/kitaplar)[HER ŞEY \(/k24/kategori/her-](/k24/kategori/her-sey)[sey\)](/k24/kategori/her-sey)[HABERLER](/k24/kategori/haberler)[\(/k24/kategori/haberler\)](/k24/kategori/haberler)[DİĞER](#)

Sanatçının varoluş biçimleri: Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi

“Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi alışık olmadığımız bir sanatçı tipinin romanı olduğu kadar, sanatçı aktöresinin ne olduğu hakkında da son derece önemli ipuçlarını barındıran bir çalışma. Murat Gülsoy bu kitabıyla hem unutulmuş birçok ressamı gündeme getiriyor hem de ülkemizde sanatla ilgilenmenin ağır bedellerine, sanatın özverilere dayalı üretim koşullarına dair panoramik bir resim çiziyor.”

[NECMI SÖNMEZ \(/k24/yazarlar/necmi-sonmez\)](/k24/yazarlar/necmi-sonmez)

[@e-posta \(mailto:kritik24editor@gmail.com\)](mailto:kritik24editor@gmail.com)

[Kritik \(/k24/kategori/kritik\)](/k24/kategori/kritik)

26 Ocak 2023 23:00

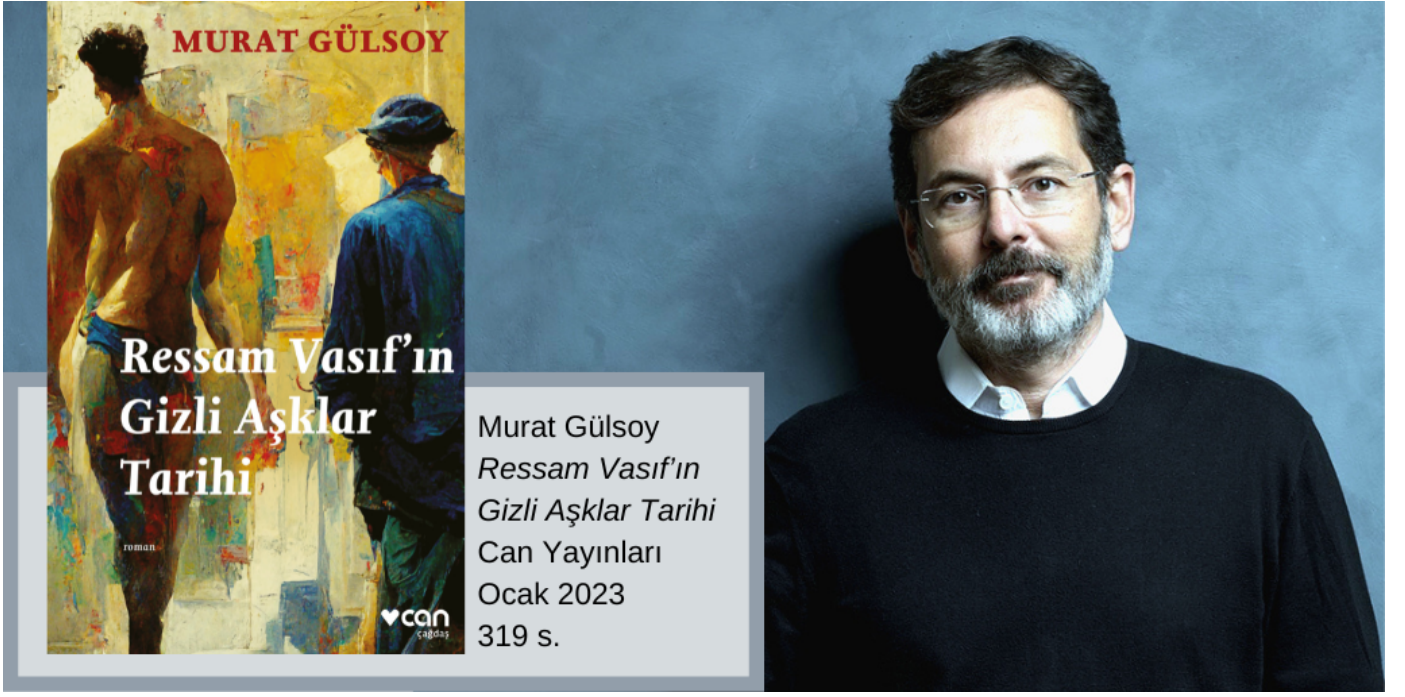
- A +

Murat Gülsoy'un belgesel romanı modernizmin toplumsal, siyasi ve sosyo-kültürel alanlarda ülkemizde yoğun olarak tartışıldığı 1914-1954 dönemine sanat ortamının ayrıcalıklı perspektifinden bakıyor. Kurgu ressam Vasıf üzerinden gelişen anlatı, kişisel-toplumsal, geleneksel-yenilikçi, tanınmışlık-unutulmuşluk karşıtlıklarından yola çıkarak yaratıcı bireylerin verdiği "özgürleşme mücadelesine" tanıklık edecek güçlü metaforlar aracılığıyla görsel sanatçıların ruh dünyalarına yakınlaşıyor.

Vasıf ülkemizde bugüne kadar yaratıcı edebiyatın ilgi alanına girmemiş olan ressam tipinin örneklerinden biri olarak hayatını anlatırken, okuyucuları yerel modernizmin şekillendiği yılların ruh haline (*zeitgeist*) götürüyor. Kitap bu sayede sanat tarihi, sanat sosyolojisi, estetik alanlarında farklı deneylere girmiş olan önemli figürlerin portreleri üzerine yoğunlaşarak birçoğu unutulmuş pek çok görsel sanatçıyı (Nazmi Ziya'dan Nedim Günsür'e, Ivy Strangali'den Namık İsmail'e), galericileri (Adalet Cimcoz), sanat eleştirmenlerini (Fikret Adil) gündeme getiriyor. Bu yaratıcıların ortak özelliği, çalışmalarının ve çabalarının yaşadıkları dönemde de, daha sonra da, hak ettikleri derecede ilgi görmemesi. Gülsoy'un tamamı kendi başına buyruk, özgür ve bohem hayat sürmüş olan bu figürleri ele alırken geliştirmiş olduğu kurgulama tekniği, her şeyden önce eksiksiz, tamamı doğru tarihsel bilgiler üzerine kurulu. Daha önce görsel sanatçıların sahne aldığı kitapların hiçbirinde görmediğimiz titiz yaklaşım, yazarın derinlere inen bir belgesel araştırmayla figürleri şekillendirdiğini, onlar hakkında epeyce bilgi topladıktan sonra Vasıf'la olan ilişkilerini tarihsel doğrular üzerinden kurguladığını ortaya çıkarıyor. Bu yaklaşım Gülsoy'un post-modern kurgu tekniğinin iki ana aktarım çizgisi üzerinden ilerlediğini duyumsatıyor. Görünürdeki figür ressam Vasıf'ın seksen yıla yakınlaşan hayat hikâyesi kronolojik olmayan bir ritimle ele alınırken, onun etrafında durduğu sanatsal çevreler, 1914 Kuşağı ressamları, Müstakiller, d Grubu, Yeniler gibi oluşumlar tarihsel akış içinde değerlendiriliyor. Böylece romanın kahramanı Vasıf hiçbir zaman görünür olmayacağı sanat tarihimizin labirentlerinde gezinirken okuyucuyu o yılların sanat ortamına sürüklüyor. Tanınmadan, yantısının karşılığını almadan zamanın tanıklığını üstlenen bir ressamın biyografisini bu denli ilginç kıran ne olabilir ki? Bu soru, Murat Gülsoy'un romanının başlangıç noktası aslında.

(<https://www.canyayinlari.com/ressam-vasif-in-gizli-asklar-tarihi-9789750759574>)

Yıllar 1967'yi gösterdiğinde ressam Vasıf, Türkiye'nin ilk galericisi olan Adalet Cimcoz'un kendisine önerdiği genç gazeteci Halit'e hayatını anlatmaya başlar. Moda'daki bir çatı katında başlayan Vasıf'ın ses kayıtları 1889-1968 arasında yaşamış olan modern bir ressamın kendine ait en derin karanlıkları son derece akıcı bir dille aktardığı için okuyucu daha ilk bölümden itibaren merakını kamçılaman detaylarla baş başa kalıyor. Gülsoy her bölümün sonuna eklediği galeri kısmında Vasıf'ın arşivindeki belgeleri betimleyen görsel belgeler sunuyor. Tamamı yazıya aktarılmış olan bu görsellerin fotoğraf olmaması okuyucunun hayal gücünü zorlamakla kalmıyor, siyah-beyaz mı, renkli mi olduğu belli olmayan bir kurgu dünyasının kapılarını aralıyor.

Çamlıca'daki bir köşkte Osmanlı burjuvazisinin ayrıcalıklı dünyasında gözlerini açan Vasıf, amatör bir ressam olan amcasının desteğiyle desen çizmeye başlar. Onun Mektebi Sultani'de şekillenen yeteneği, 1911-1914'te Paris'te aldığı eğitimle pekiştikten sonra döndüğü İstanbul'un işgal yıllarında olgunlaşır. Bu dönem onun hayatına giren akrabaları, amcası Ali Galip Paşa, yeğeni Fazıl, onun eşi Fatma Belkıs'la çocukları Orhan Necmi, romanın başından sonuna kadar farklı dönemlerde anlatıya eşlik eden figürlerdir. Yakın çevresinde ve ailesi içindeki erotik gerilimler genç Vasıf'ın dünyaya olan bakış a[redacted] şekillendirdiği gibi, onun sanatsal gelişimini de yakından etkiler. Her ne kadar sanat hayatı hakkında genç gazeteciyle konuşsa, ona detaylı bilgiler verse de, ressamın çalışmalarından çok onun aşk hayatının girdapları kitabın ana ekseninde kronolojik olmayan şekilde karşımıza çıkar. Aşkın ırmağının her kıyısında, her köşesinde deneylere açık olan Vasıf, hem kadın hem de erkek sevgilileri arasında ilerleyen maceralarında belli bir tercih yapmadan rastlantılara, hayatının akışına göre özgür davrandığı için hatıralarını dile getirirken samimidir.

Onun yerleşik tüm tabuları altüst eden özgür yaklaşımıyla son derece hızlı şekilde ilerleyen romanın tüm detaylarını ele almak niyetinde değilim. Vasıf'ın kişisel hikâyesinin akışı sırasında Murat Gülsoy'un sahneye çıkardığı birtakım sanatçılar var ki, onlara kısaca değinerek romanın

gizli öznesi durumunda olan modern sanatın ülkemizdeki seyrine, hangi kişisel bedeller üzerinden geliştiğine bakmak istiyorum. Gülsoy'un romanı bu açıdan ülkemizde henüz üzerine yeterince düşünülmemiş olan "ressam aktöresi", sanatın üretim koşulları, sanatçıların varoluş mücadelelerine gönderme yapan özellikleriyle sanat mücadelelerinin arka planına vurgu yapan ayrıcalıklı bir özelliğe sahip.

Feyhaman Duran'ın fırçasından ressam Vasıf'ın Arkadaşları. Soldan Sağa: Sami Yetik, İbrahim Çallı, Feyhaman Duran, Şevket Dağ, Hikmet Onat.

Viçen Arslanyan (1886-1942) Mektebi Sultani'de resim öğretmeni olarak çalıştı, daha sonra profesyonel ressam olacak birçok öğrenci yetiştirdi. Nazmi Ziya (1881-1937) Akademi'deki görevlerinde yetişmekte olan sanatçılar üzerinde etkili oldu. Onun doğa sevgisini ön plana çıkaran duyarlı peyzajları resim sanatının ülkemizde sevilmesini sağladı. İbrahim Çallı (1882-1960) hem eğitmen hem de sanatçı olarak yerel modernizmin gelişmesinde etkili oldu. Fikret Mualla (1903-1967) 1938'de kendi isteğiyle yerleştiği Paris'te çalışarak uluslararası alanda kendini kabul ettiren ilk Türk ressamıdır. Fransız ressam Léopold Lévy (1882-1966) 1936-49 yıllarında İstanbul Akademisi'nde iki önemli sanatçı kuşağını yetiştirerek Türk resminin özgüven kazanmasını sağladı. Otodidakt bir ressam ve gravür sanatçısı olan Aliye Berger (1903-1974) 1954'te boyadığı *Güneş* tablosuyla Türk sanatında bir dönemi kapatarak yeni bir süreci başlattı. Ukraynalı ressam Alexis Gritchenko (1883-1977) 1919-21 yıllarını İstanbul'da geçirirken hem etkileyici resimler

gerçekleştirdi hem de birçok Türk sanatçısını etkiledi. İstanbul doğumlu olan yetenekli ressam İvi Stangali (1922-1999) Rum asıllı olduğu için 1964'te Türkiye'den kovuldu...

Gülsoy'un son derece inandırıcı bir kurguyla Vasıf'ın hayat akışına soktuğu bu sıradışı sanatçıların ortak özellikleri bohem olmaları, sanatsal iktidarın, erk odaklarının karşısında durmaları. Yaşadıkları dönemlerde farklılıkları kavranamayan bu sanatçıların birkaç örnek dışında günümüzde bile değerlerinin bilinmemesi bir rastlantı olmasa gerek.

Ressam Vasıf'ın *Gizli Aşk Tarihi Üzerine* kitabında biraz evvel sıraladığım sanatçılar birbiri ardına sahneye çıkararak okuyuculara "ressam aktöresinin" ne olduğu hakkında oldukça önemli bilgiler veriyorlar. Bu aktöreyi dile getiren cümlelerin birkaçını yan yana getirmek mümkün:

"Eski tuvallerin yeniden astarlanması (s. 59);

Belli bir hudut dahilinde sanatçı o hududa yaklaşan, ötesini seyreden kişidir, diğer tarafa geçenler sadece delilerdir (s. 63);

Resim yapmak: *unique* olmak (s. 87);

Sanatta malumat bir yere kadar, aslolan tecrübedir (s. 113);

Sanat insanı kurtarır mı bilmem ama beni kurtardı (s. 128);

İmzam bile sabit olmadı, fikrim nasıl olsun? (s. 140);

Nasıl yaşadysam öyle çizdim (s. 174);

Raté ressam, tüm ömrünü resme vermiş ama hiçbir yere varamamış bir adam (s. 240);

Sanatta garanti yok. Sanat bir memuriyet değil. Emek gereklidir, çok mühimdir ama yetmez. (s. 298)."

Yukarıdaki cümleler ressam Vasıf'ın uzun hayat ve sanat yolculuğunun satır aralarında kaldıkları için ilk okuyuşta hemen fark edilemiyorlar.

1923 Galatasaray Sergisi'nden: (soldan sağa) İbrahim Çallı, Hikmet Onat, Feyhaman Duran, Bahriye Hanım, Sami Yetik, Ali Sami Boyar, Güzin Duran, H. Vecih Bekereetoğlu, Nazmi Ziya, ?, Ömer Adil, İhsan Hanım, Halil Paşa. (Fotoğraf: "Resim Tarihimizden Galatasaray Sergileri (1916-1951)", Yapı Kredi Yayıncılık, 2003.)

Gülsoy titiz kurgusunda Vasıf'ı erotik gerilim hatlarına sokarken İstanbul'un ve Paris'in yüzyıllar boyunca farklı aşk arayışlarının başkentleri olduğunu hatırlatan bir tavır içinde. Kitap bu açıdan erotik gerilimin, çağrışımların birbiri içinde aktığı sıkı dokunmuş bir yapıya sahip. İşte 2. Meşrutiyet ilan edilince İstanbul'a gelen Charles, Marcel, Fuat üçlüsünün Vasıf'ı da aralarına alarak Kandilli'deki yalıda yaşadıkları tutkulu maceralar. Vasıf'ın ilk Paris yolculuğunun Marcel'in sevgilisi Charles tarafından finanse edilmesi. Fransız başkentinde genç Vasıf'ın hocası Georgette, model Sophie ve Jean ile yaşadıkları. Ali Salih Paşa'nın oğlunun karısı Fatma Belkıs'la yaşadığı yasak aşktan olan Orhan Necmi figürü. Çamlıca'daki köşkte Vasıf resim yaparken Fatma Belkıs'ın elma soyması. Yakışıklı Rum garson Andreas ile Vasıf arasındaki yakınlaşma. Vasıf'ın Nedim Günsür'e olan aşkı nedeniyle aile köşkünü elden çıkarıp, onun peşi sıra ikinci kez Paris'e gitmesi. Romanın ismine hakkını veren bu çeşitlilikte dikkat çeken tek şey farklı cinsel tecrübeler değil. "Aklın gücünü kaybettiği bu zevk ka~~X~~ lında vücutlarımız ateşin tüm renkleriyle kavrulur, başka bir şey haline gelir, adeta bir metamorfoz geçirirdi" (s. 114) cümlesinin de ortaya koyduğu gibi, sanatçıların tecrübe edilmiş aşktan aldığı ilham, görsel sanatlarda son derece önemli bir itici güce sahip. Roman dikkatli okuyucuların da kavrayabileceği gibi sanatçıların aşkın, tutkunun peşinde ilerlediklerinde çalıştıklarına, bu sayede kendilerini mutlu hissettiklerinde sanatlarında ilerlediklerine sıkça gönderme yapıyor. Her ne kadar kurgusal bir figür olsa da, Vasıf'ı bizim bildiğimiz, tanıdığımız ressamlardan ayıran şey, onun çocukluğundan itibaren geliştirdiği egoizm ve genç yaşında Paris'te öğrendiklerinin etkisiyle önce Batı sanatı karşısında, ardından kendinde~~X~~ önceki kuşak ressamalara, yetenekli, hırslı arkadaşlarına karşı "marjda kalarak" (s. 112) bir varoluş modeli araması.

Anlatının merkezindeki adı sanı duyulmadık ressamın her şeye rağmen kendi yolunda ilerlemekten vazgeçmeyişiye tanık oluyor ve onu kendimize yakın hissediyoruz. Ben, tanınmış ressamlarımızla kıyaslandığında son derece cesur ve gerçekçi olduğu, gözlemlerini samimiyeti elden bırakmadan sürdürdüğü için sevdim Vasıf'ı. Başka sanatçıların yeteneğini, başarısını görüp buna saygı duyan, kendi eksikliklerinin de farkında olan bir sanatçı... Bu yüzden ister Nazmi Ziya'nın, isterse İbrahim Çallı'nın yamacında olsun, onu asıl etkileyen figürün Ukraynalı ressam Alexis Gritchenko olduğunu düşünüyorum.

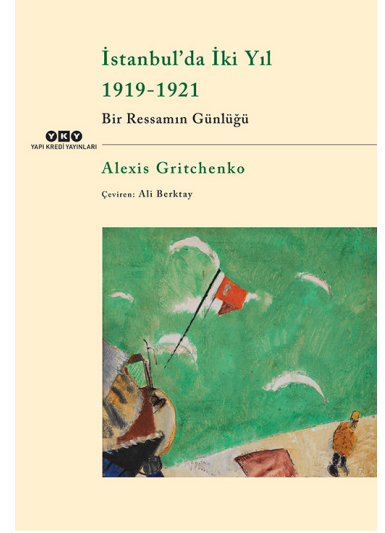
(<https://www.yapikrediyayinlari.com.tr/istanbulda-iki-yil-1919-1921-bir-ressamin-gunlugu.aspx>)

1919-21 yıllarını İstanbul'da geçiren Gritchenko, yüzyıl başında Fransa ve İtalya'da çalışarak Kübizm, Fütürizm akımlarını yakından takip etmiş, resimlerinde modernist deneylerinin sonuçlarını kendine özgü bir tarzla yorumlamıştı. 2020'de kapsamlı bir retrospektif sergisi Meşher'de açılan sanatçının İstanbul'da tuttuğu günlüğü yayınlanmıştı: *İstanbul'da İki Yıl 1919-1921, Bir Ressamın Günlüğü*, çev. Halil Berktaş, YKY, İstanbul, 2020. Onun kentin işgal yıllarında kaleme aldığı gözlemlerinde özellikle Osmanlı Montparnasse'ı başlığı altında o yılların önemli ressamlarının etkileyici portrelerini çizdiği görülür: Sami Yetik, Feyhaman Duran, Ömer Adil, Hikmet Onat, İbrahim Çallı, Namık İsmail. Gülsoy'un Vasıf'la Alexis'i bir araya getirdiği sayfalarında (s. 136-144) geliştirdiği anlatım, Gritchenko'nun hatıralarından beslenen etkileyici detaylarla dolu. Burada ilginç olan iki kurgusal anlatının yan yana gelerek oluşturduğu ritim. Gritchenko, Namık İsmail, İbrahim Çallı gibi ressamların eşlerinin portrelerini çalışmıştı. Gülsoy günümüze ulaşmamış olan bu kadın portrelerinin bir devamı olarak Gritchenko'ya Vasıf'ın büyük aşkı Fatma Belkıs'ı çizdiriyor, böylece devreye giren erotik gerilimle romana ilginç bir katman ekleniyor:

“Oysa şimdi kızarmış yanaklarına, alev alev yanan gözlerine baktıkça şehvetin onu nasıl değiştirdiğini, kadınlaştırdığını görebiliyordum.” (s. 144)

Bu detayı ele almamın nedeni sadece Vasıf'ın hatıralarıyla Gritchenko'nun günlüklerini birlikte okumanın verdiği keyif değil. Gülsoy, Vasıf figürünü, onun sanat dünyasına bakışını şekillendirirken kurgusunu yaşanmış, iz bırakan tarihsel gerçeklerle harmanlayarak oldukça akıcı, inandırıcı bir “anlatı çerçevesi” geliştiriyor. Bu çerçevenin romandaki tarihsel figürlerin karşı karşıya gelmeleriyle de desteklenmiş. Zamanın özenli çalışarak sanat tarihinin dipnotlarına girdiğinin bir göstergesi. Yoksa İbrahim Çallı ile Mustafa Kemal arasındaki konuşmalar, Çallı ile Lévy arasındaki çekişmeler, Müstakil Ressamlar ve Heykeltıraşlar Birliği ile d Grubu arasındaki farklılıklar bu kadar ustalıkla bir şekilde romanın dinamik yapısına eklenemezdi.

Gülsoy, Vasıf'ı neredeyse ülkemizde iz bırakmış olan tüm önemli akım ve gruplaşmaların çeperine yerleştirirken (1914 Kuşağı, Müstakiller, d, Yeniler, Onlar grubu başta olmak üzere) ona kuşaklararası bir statü kazandırmayı başarıyor. Yoksa I. Dünya Savaşı öncesinde Paris'te bulunmuş 1914'te Şişli Atölyesi'nde çalışmış bir ressamın, 1931'de Müstakiller'in Beyoğlu'ndaki ünlü Moskovitz salonunda açtıkları grup sergisinde eserlerini sergilemesi, 1940'ların sonunda Galatasaray ve Akademi'de ders vermesi mümkün olmazdı pek. İlk kişisel sergisi ancak 1950'de

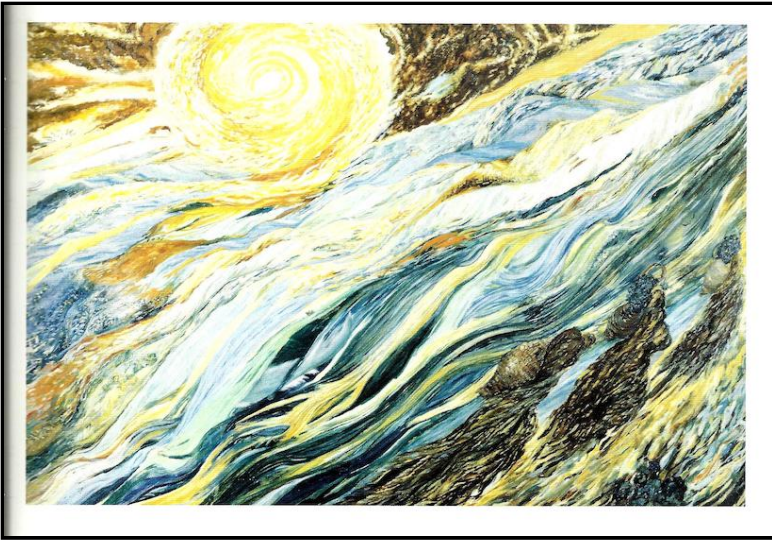
Maya Sanat Galerisi'nde açılacak olan Vasıf bazen on yıl sürecek olan içine kapanışlarını "kendini kaybetmek çok fena" (s. 269) diye özetler, bu kayboluş dönemlerini genç sanatçıların yanında, onlardan aldığı heyecanla atlatmaya çalışır. Acaba genç kuşaklarla arasındaki yaş farklılığına rağmen onlarla Vasıf kadar yakın diyaloga girmiş başka bir ressamımız var mı? Bu soruyu sormamın nedeni, Gülsoy'un kapsamlı araştırmalarına dayanarak eşi benzeri olmayan bir ressam tipi oluşturmayı başarması. Sanat tarihimizin en önemli özelliklerinden biri de birbirine karşı tepki olarak şekillenen gruplaşmalarda sanatçılarımızın –öğretmenlik dışında– kendilerinden sonra gelen kuşaklarla ilişkiye girmeme tavrıdır. Vasıf bu açıdan da tabuları, önyargıları aşan bir figür olarak belirir. Onun klasik sanatçı hırslarından uzak durması, tanıklığını üstlendiği dönemlerde öne çıkmak istememesi, kendisini hayatın akışına bırakması, üzerinde durulması gereken kişisel özellikler olarak karşımıza çıkıyor. Romanda bu tür sanatçı duruşunun tam karşısında olan Bedri Rahmi figürünün sıkça sahneye çıkması elbette bir rastlantı değil.

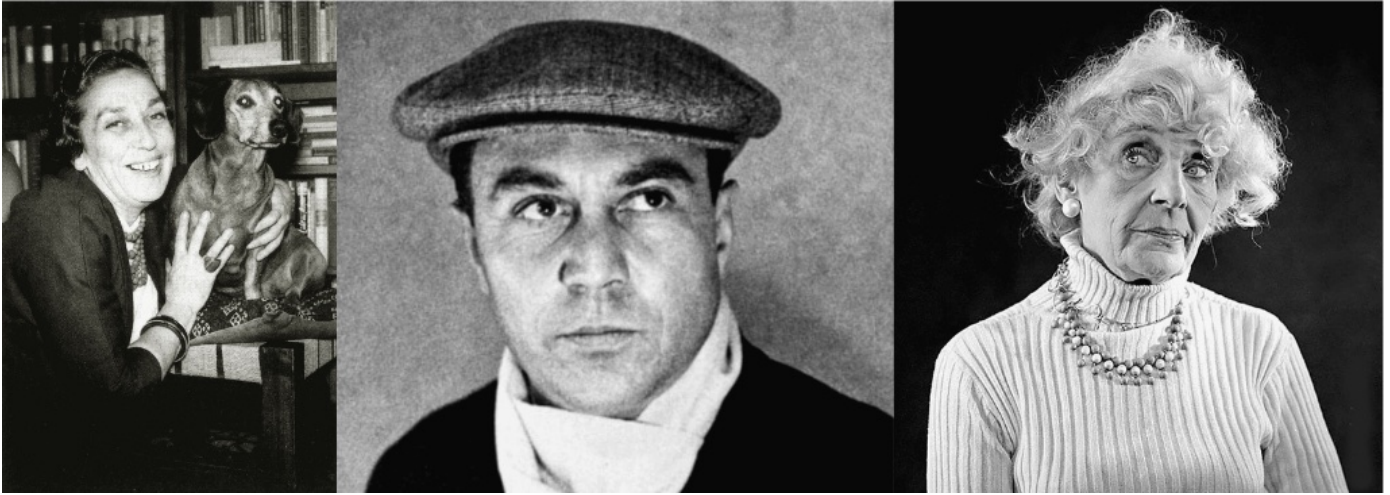
Mihri Müşfik, İbrahim Çallı, Hale Asaf

Kitabın sonlarına doğru Vasıf "Şimdi kendimi zorla tarihe yazdırmaya çalışıyorum" (s. 271) itirafında bulunurken kendisini sıkça Bedri Rahmi'nin öğrencilerinin arasında bulur. Aynı kuşaktan gelmelerine karşın onun Bedri Rahmi ile değil de öğrencileriyle yakınlaşması, 1950'lerde dikkate alınmayan Aliye Berger'in, Tanpınar'ın yakınlarında durması romandaki karşıt sanatçı duruşlarını ön plana çıkarıyor. Akademi hocası Bedri Rahmi kendisine ün ve kazanç sağlayan dekoratif çalışmaları, mimari uygulamaları, iktidar hırsı ve önde olma tutkusuyla "başarılı ressam" modelini temsil ederken, Nazmi Ziya, Fikret Mualla, Aliye Berger kefalet ödeyen, "çilekeş sanatçı" tipini keskinleştiriyor. Sanatla, resimle ilgilenenlerin ağır bedelini ödeyen ikinci grup romanda Mihri Müşfik, Hale Asaf, Avni Lifij gibi örneklerle sıkça gündeme getiriliyor.

Gülsoy kitabın sonlarına doğru konuyu 1954 yılında Yapı Kredi Bankası'nın düzenlemiş olduğu resim yarışmasına getirip modern sanatın ülkemizde geçirmiş olduğu en önemli kopuş noktalarından birini büyüteç altına alıyor. Avrupa'nın en önemli sanat tarihçilerinin jüri üyesi olarak çalıştığı bu yarışmada birincilik ödülünün Aliye Berger'e verilmesi modern Türk sanatında bir dönüm noktası olarak değerlendirilir. Berger, Akademi hocalarına, sanat erklerine karşı kazandığı bu ödülle o zamana kadar yerleşik olan tüm değerlendirme ölçütlerini alt üst ettiği gibi, "çilekeş sanatçının" ayrıcalıklı konumunu unutulmaz bir şekilde sanat tarihinin gözüne sokmuştur.

Adalet Cimcoz, Fikret Mualla, Aliye Berger

Vasıf, Berger'in Narmanlı yurdundaki atölyesini sıkça ziyaret eder. Aynı yarışmaya ismini vermeden, anonim olarak katılır, derece alır ama ön plana çıkmak istemez. Kendini durmadan eleştirir. Büyükmeye, "beni anlamadılar zaten", "bu ülkede sanatın değeri bilinmiyor" gibi beylik laflara girmeden kendi yoluna devam eden Vasıf, 1958'de başka bir kişisel sergi açar. Bu kez de beklediği karşılığı bulamaz. Ardından gelen 1960 ihtilali, değişen sanat ortamı ve ülke gündemi onun kendi dünyasına çekilmesine neden olur. Moda'daki atölye evinde hatıralarını kitaplaştırması için gazeteci Halit'e aktarırken kendisini en keskin özeleştirisinin odağına yerleştirip "derli toplu fikriyatım olmadı" (s. 312) itirafında da bulunur.

Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi alışık olmadığımız bir sanatçı tipinin romanı olduğu kadar, sanatçı aktöresinin ne olduğu hakkında da son derece önemli ipuçlarını barındıran bir çalışma. Murat Gülsoy resim tarihimizi alt üst ederek kaleme aldığı bu kitabıyla hem unutulmuş birçok

ressamı gündeme getiriyor hem de ülkemizde sanatla ilgilenmenin ağır bedelleri, sanatın özverilere dayalı üretim koşulları hakkında belgesel bir panorama çiziyor.

GİRİŞ RESMİ:

1940'larda Güzel Sanatlar Akademisi'nde modellenmiş bir çalışma, (önde soldan sağa): Avni Ali Çelebi, Hayati Görkey, Sabri Berkel (arkada soldan sağa): Seyfi Toray, Kemal Zeren, Zeki Faik İzer, Halil Dikmen, Nusret Suman, Cevat Dereli, İlhami Demirci ve Cemal Tollu.

(Fotoğraf: Salt Araştırma, Yusuf Taktak Arşivi)

YAZARIN TÜM YAZILARI (/k24/yazarlar/necmi-sonmez)

Önceki Yazı

Kurak Günler: Arzu, çıkar ve iktidar sorunları

(/k24/yazi/kurak-gunler-arzu-cikar-ve-iktidar-sorunlari,4096)

Murat Gülsoy (/k24/etiketler/Murat Gülsoy)

Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi (/k24/etiketler/Ressam Vasıf'ın Gizli Aşklar Tarihi)

[\(http://platform24.org/\)](http://platform24.org/) [Hakkında \(/k24/hakkinda\)](/k24/hakkinda) [İletişim \(/k24/iletisim\)](/k24/iletisim) [RSS Listesi \(/rss-listesi\)](/rss-listesi)

[Facebook \(https://www.facebook.com/kitapkulturkritik\)](https://www.facebook.com/kitapkulturkritik) [Twitter \(https://twitter.com/kitapkritik24\)](https://twitter.com/kitapkritik24)

© Tüm hakları saklıdır.

Email adresiniz

Bültene Kayıt

↑ Yukarı çık [T24 ana sayfa \(L\)](#)

